

Nuorten työllisyyspalveluiden kehittäminen vuonna 2024

Kaupunginhallitus 20.11.2023 § 258

Valmistelija: hallintojohtaja Maikki Rouvinen, p. 044 744 29 33

Suonenjoen kaupunki on tehnyt yhteistyötä Rivertech ry:n kanssa nuorisolain (nuorisolaki luku 4) mukaisen nuorten työpajatoiminnan osalta useita vuosia. Yhteistyö on sisältänyt rahallisen omavastuuosuuden pajan toimintakuluihin ja 20% etsivän nuorisotyön työpanosta.

Vuosina 2022 ja 2023 yhteistyön jatkoa on tarkasteltu tarpeen näkökulmasta. Tämä tarkastelu on osoittanut, että Nuorten paja on tuottanut vuonna 2022 kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelua noin kymmenelle henkilölle kerrallaan. Vuoden 2023 osalta kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaiden lisäksi on nuorten pajalla ollut TUVA-opiskelijoita harjoittelussa ja suorittamassa opintoja sekä yksi henkilö tuetussa työkokeilussa. Syksyllä 2023 Nuorten pajalla on kokeiltu Starttipaja-toimintamallia, jossa pajalle on voinut tulla matalalla kynnyksellä ilman kuntouttavan työtoiminnan tai sosiaalisen kuntoutuksen sopimusta. Tälle palvelulle on tullut tarvetta Pohjois-Savon hyvinvointialueen aikuissosiaalityön toimintatapamuutosten vuoksi. Aiemmin Nuorten pajalle ohjautuminen sosiaalitoimesta tapahtui joustavasti ja nopeasti, nyt päätöstä voi joutua odottamaan jopa kaksi kuukautta Nuorten pajalta saadun tiedon mukaan. Odotusaikana nuori saattaa jo menettää motivaation osallistua palveluun ja kadota.

Nuorten opintojen ja työllistymisen tuen palveluita on tarve kehittää eteenpäin seuraavien muutosten ohjaamana

- Laki kuntouttavasta työtoiminnasta ja sosiaalihuoltolaki muuttuivat vuoden 2023 alussa niin, että kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisestä vastaavat hyvinvointialueet.
- Oppivelvollisuuslaki muuttui vuonna 2020 niin, että oppivelvollisuus jatkui 18 ikävuoteen saakka.
- Työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien järjestettäväksi vuoden 2025 alusta. Tämän myötä myös kuntien rahoitusmalli kyseisten palveluiden osalta tulee muuttumaan. Työttömyyden ennaltaehkäisy sekä tavoitteellisesti työhön ja koulutukseen ohjaavat palvelut tulevat korostumaan.
- Alueella on työvoimapula, joten työhön ohjausta on syytä tehostaa.
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17-24 -vuotiaiden osuus on laskenut viime vuosina (on nyt alle 10% vastaavan ikäisistä) ja samoin kuin toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien 18-24 -vuotiaiden osuus (n. 3% vastaavan ikäisestä väestöstä)

Oppivelvollisuuslain myötä Suonenjoella on alkanut TUVA koulutus, joka vastaa erityisesti 16-18 -vuotiaiden tarpeisiin. TUVA koulutus tulee todennäköisesti ehkäisemään opintojen keskeytymisiä myös myöhemmässä vaiheessa.

Etsivä nuorisotyö tavoittaa 15-30 -vuotiaat nuoret, jotka eivät ole muissa palveluissa. Etsivässä nuorisotyössä kannatellaan nuorta yksilöllisellä ohjauksella ja ryhmätoiminnoilla, kunnes hänelle löytyy sopiva jatkopolku. Työ on nuorilähtöistä, tavoitteellista ohjausta oikeiden palveluiden piiriin. Etsivässä nuorisotyössä tullaan jatkossa panostamaan peruskoulun ja lukion päättävien nuorten kohtaamiseen ja tarvittaessa auttamaan heitä nivelvaiheessa.

Muita kaupungin erityisesti nuorille suunnattuja työllisyyttä tukevia toimenpiteitä ovat nuorten kesätyö, nuorten kesätyöseteli sekä nuorten kesäyrittäjyysseteli. Kaupungin työllisyyspalveluiden palvelut ovat myös nuorten käytössä.

Kaupungista löytyy hyvinvointialueen vastuulla olevaa kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta mm. Rivertech ry:n järjestämänä, Kelan ammatillista kuntoutusta ilman lähetettä (mm. Nuottivalmennus) sekä TE-toimiston palveluita. Nämä toimivat hyvänä pohjana tuetun työllistymisen polulla.

Tuleva TE-palveluiden uudistus ohjaa palveluita siihen suuntaan, että työllistyminen ja opintoihin hakeutuminen nopeutuvat. Kuntien maksuvastuu työllisyyden kuluista katkeaa nykyisin, kun asiakas on työllistymistä tukevassa toiminnassa (mm. kuntouttava työtoiminta), vuoden 2025 alusta maksuvastuu katkeaa vain, kun asiakas työllistyy tai aloittaa opinnot. Kaupungin on tarve kehittää palveluita tukemaan työllistymistä ja opintoihin sijoittumista mahdollisimman ennakoivasti.

Yllä kuvattuun toimintaympäristön muutokseen vastataan seuraavin toimin:

1. Valmistellaan nuorisotyössä vuoden 2024 aikana uutena toimintana Ohjaamo toiminta. Nyt Rivertech ry:n Nuorten pajalle ohjautunut henkilöstöresurssi (20% etsivän nuorisotyöntekijän työpanosta) ohjataan jatkossa tähän kehitystyöhön. Ohjaamo on valtakunnallinen malli, josta saa apua työhön, koulutukseen ja arkeen liittyvissä asioissa. Ohjaamo toimii kokoavana paikkana erilaisille palveluille ja ammattilaisille ja joihin nuorten on helppo tulla matalalla kynnyksellä. Lisätietoa <https://ohjaamot.fi/>. Tavoitteena on, että Ohjaamo toiminta alkaa kahtena iltapäivänä viikossa syksyllä 2024.
2. Haetaan kaupungille vuoden 2024 aikana valtionapukelpoisuutta nuorten työpajatoiminnan järjestämiseksi. Vuoden 2025 alusta haetaan aluehallintoviraston kautta valtionavustusta nuorten työpajatoimintaan kaupungin omana toimintana. Työpajatoiminta kytketään vahvasti Ohjaamon sekä TUVA-koulutuksen toimintaan ja luodaan näin nuorille saumaton siirtymä palveluiden välille.
3. Vuonna 2024 ohjataan 16 000 € rahoitusosuus Rivertech ry:lle Nuorten pajan toiminnan järjestämiseksi. Tämä varmistaa nuorten työpajatoiminnan jatkumisen kaupungissa siirtymäajaksi. Rivertech ry:n Nuorten paja tekee yhteistyötä TUVA-opetuksen kanssa toimien opiskelijoiden harjoittelupaikkana ja oppimisympäristönä. Lisäksi se järjestää Starttipaja-toimintaa nuorille, jotka joutuvat odottamaan sosiaalityön päätöstä kuntouttavasta toiminnasta tai tarvitsevat muuten työpajan palvelua. Yhteistyön sisällöstä tehdään erillinen sopimus.

Ehdotus

Kaupunginjohtaja ehdottaa, että kaupunginhallitus päättää:

1. Valtuuttaa nuorisopalvelut luomaan vuoden 2024 aikana Ohjaamo-toimintamallin mukaisen nuorten työllisyyttä tukevan palvelun nuorille vuoden 2024 aikana.
2. Valtuuttaa nuorisopalvelut valmistelevaan vuoden 2024 aikana nuorten työpajatoiminnan ottamisen kaupungin omaksi toiminnaksi ja hakemaan tarvittavat luvat ja valtionavun vuodelle 2025.

3. Päättää tehdä Rivertech ry:n kanssa yhteistyösopimuksen vuodelle 2024 nuorten työpajatoiminnan järjestämisestä ja myöntää tähän 16 000 euron rahoitusosuuden vuodelle 2024.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Asian käsittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo. 17.27-17.34.

Kaupunginhallitus 01.07.2024 § 166
25/14.00.01/2023

Valmistelijat: kaupunginjohtaja Juha Piironen, p. 044 758 1403 ja vapaa-aikakoordinaattori Niina Miilunpohja, p. 0400 393 737

Kaupunginhallitus valtuutti kokouksessaan 22.11.2023 nuorisopalvelut valmistelemaan nuorten työllistymisen palveluita Suonenjoella. Valmistelut koskivat Ohjaamo toiminnan ja nuorten pajan järjestämiseen liittyviä asioita.

Kaupungin nuorisopalvelut aloittaa Ohjaamo toiminnan elokuussa. Ohjaamo on auki kaksi kertaa viikossa kolmen tunnin ajan nuorisotiloissa. Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille avoin matalan kynnyksen palvelupaikka, jota toteutetaan yhdessä yhteistyöverkoston kanssa. Ohjaamosta saa apua mm. opintoihin siirtymiseen, työllistymiseen, asumiseen ja mielen hyvinvointiin.

Ohjaamon oheen lisätään etsivän- ja erityisnuorisotyön ryhmätoimintoja sekä vahvistetaan tukea tarvitsevien nuorten yksilöllistä ohjausta. Ryhmätoimintoina on jo aloittanut Olkkari-toiminta yli 16-vuotiaille nuorille ja hyvän mielen ryhmä 16-30 -vuotiaille nuorille. Yksilöllistä ohjausta vahvistetaan pidentämällä sen kestoja ja varmistamalla näin esimerkiksi nuoren siirtymää opintoihin ja töihin. Yksilöllistä tukea jatketaan vielä nuoren siirtyessä opintoihin, työkokeiluun tms. ehkäisten palvelun keskeytymistä.

Ohjaamon kautta tehdään läheistä yhteistyötä kaupungin järjestämän TUVA-opetuksen kanssa. TUVA-opetus kokoaa oppivelvolliset 16-18 -vuotiaat nuoret ja mahdollistaa opintoja myös yli 18-vuotiaille oppilaspaikkojen niin salliessa. Etsivä- ja erityisnuorisotyö tukevat tarvittaessa opintojen alussa tai keskeytymisvaarassa olevia opiskelijoita.

Nuorisopalvelut on selvittänyt valtionapukelpoisuuden hakemista nuorisolain mukaisen nuorten työpajatoiminnan järjestämiseksi kaupungin omana työnä. Selvityksessä tuli ilmi, että nuorten työpajan, etsivän nuorisotyön, erityisnuorisotyön ja TUVA-opintojen rajapinnalla on noin 20 nuorta kerrallaan. Tukea tarvitsevien nuorten määrää selvitettiin TE-toimiston, etsivän nuorisotyön ja Rivertech ry:n nuorten pajan tilastoista. Nuorisopalvelut katsoo, että näiden nuorten tukemiseksi riittää panostukset edellä kuvattuun Ohjaamo toimintaan sekä erityis- ja etsivän nuorisotyön yksilö- ja ryhmäohjaamiseen.

Selvityksen aikana varmistui tieto Elävä säätiön tulemisesta Suonenjoelle. Elävä säätiö jatkaa Rivertech ry:n toimintaa ja tarjoaa työpajatoimintaa eri ikäisille, myös nuorille. Elävä säätiöllä on kertomansa mukaan vahva osaaminen nuorten työpajatoiminnan järjestämisestä. Säätiön nuorten työpajojen aluekoordinaattorin kanssa käytyjen keskustelujen perusteella säätiön tarjoama nuorten työpajatoiminta vastaa kaupungin omana työnä valmistelemaa mallia. Säätiö on ilmoittanut halukkuutensa hakea

valtionapua nuorten työpajan järjestämiseksi. Lisäksi Elävä säätiö on esittänyt kaupungille 25.500 euron suuruista kuntarahoitusta vuodelle 2025 nuorten työpajan tukemiseksi. Säätiön työpajatoiminta tuottaa ensisijaisesti kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluita, joiden järjestämisvastuu on siirtynyt hyvinvointialueelle.

Selvityksemme mukaan kaupungin omien nuorille suunnattujen toimintojen vahvistamisella ja yhteistyön kehittämisellä voimme vastata nuorten tarpeeseen riittävästi. Oman työpajan valmistelusta vetäytymisellä kaupunki mahdollistaa Elävä säätiölle valtionavun hakemisen nuorten työpajatoimintaan. Etsivän- ja erityisnuorisotyön sekä nuorten työpajan yhteistyötä vahvistetaan, että nuoren palvelupolusta saadaan mahdollisimman sujuva. Nuoria ohjataan joustavasti eri palveluiden välillä ja varmistetaan palveluun kiinnittyminen tarvittaessa yksilöllisellä ohjauksella. Yhteistyössä voidaan järjestää nuorille esimerkiksi teemapäiviä tai retkiä. Nuorten pajalta jatkopolkuna kehitetään toimintamallia, jossa nuorelle tarjotaan työkokeilupaikkaa kaupungin työtehtävissä etsivän nuorisotyöntekijän ohjauksessa.

Valmistelun yhteenvedona nuorisopalvelut esittävät, että

- Työllistymiseen ja opintoihin siirtymiseen tukea tarvitsevien nuorten tarpeeseen vastataan ensisijaisesti kaupungin nuorisopalveluiden koordinoimalla Ohjaamo toiminnalla, etsivän- ja erityisnuorisotyön ryhmä- ja yksilötoimintoja vahvistamalla sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä kehittämällä.
- Tehdyn selvityksen perusteella kaupunki luopuu nuorten työpajatoiminnan valtionapukelpoisuuden hakemisesta eikä perustaa omaa nuorten työpajaa.
- Kaupunki ei lähde tukemaan Elävä säätiön nuorten työpajaa pyydetyllä summalla. Kaupunki voi hankkia säätiöltä työllistymistä edistäviä palveluita jatkossa tarveperusteisesti määrärahojen puitteissa.

Ehdotus

Kaupunginjohtaja ehdottaa, että kaupunginhallitus päättää nuorten työllisyyspalveluiden kehittämisestä seuraavaa:

- Työllistymiseen ja opintoihin siirtymiseen tukea tarvitsevien nuorten tarpeeseen vastataan ensisijaisesti kaupungin nuorisopalveluiden koordinoimalla Ohjaamo toiminnalla, etsivän- ja erityisnuorisotyön ryhmä- ja yksilötoimintoja vahvistamalla sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä kehittämällä.
- Kaupunki luopuu nuorten työpajatoiminnan valtionapukelpoisuuden hakemisesta eikä perustaa omaa nuorten työpajaa.
- Kaupunki ei lähde tukemaan Elävä säätiön nuorten työpajaa pyydetyllä summalla. Kaupunki voi hankkia säätiöltä työllistymistä edistäviä palveluita jatkossa tarveperusteisesti määrärahojen puitteissa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.